

De Haagse Hogeschool
College van bestuur
Postbus 13336
2501 EH 'S-GRAVENHAGE

Besluit

Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Personeel en Arbeid van de De Haagse Hogeschool

Algemene gegevens:

datum	Naam instelling	: De Haagse Hogeschool
21 juni 2011	Naam opleiding	: hbo-bachelor Personeel en Arbeid (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 24 december 2010
besluit	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
accreditatie hbo-bachelor	Locatie opleiding	: Den Haag
Personeel en Arbeid van de De	Naam VBI	: Hobéon Certificering B.V. (Hobéon)
Haagse Hogeschool	Datum visitatie	: 11 mei 2010
(#4717)	Datum VBI-rapport	: 1 oktober 2010
ons kenmerk		
NVAO/20111547/LL		
bijlage		

Beoordelingskader:

Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling Hobéon-panel:

- Drs. G.J. Stoltenberg (voorzitter), senior adviseur Hobéon Groep, betrokken bij internationale onderwijsprojecten;
- Drs. R. van Kampen, directeur Personeel en Arbeid bij BAM Utiliteitsbouw;
- Prof. dr. F. Kluijtmans, hoogleraar Strategisch Human Resource Management aan de Open Universiteit Nederland;
- S.R. Bijkerk, derdejaarsstudent hbo-bachelor Personeel en Arbeid aan de Hogeschool Utrecht;
- R.G. Peters (secretaris), associé Hobéon Groep.

Inlichtingen

Ann Van Neygen
+31 (0)70 312 23 22
a.vanneygen@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
PO, Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

In samenspraak met de Landelijke Werkveld Adviesraad heeft het Landelijk Overleg Personeel & Arbeid (LOPA) het beroepsprofiel geactualiseerd in 'Format 2008+'. De Haagse opleiding Personeel en Arbeid sluit aan bij het door de LOPA geformuleerde beroepsprofiel. De opleiding maakt daarbij een onderscheid in twee profielen: (i) de P&O-adviseur en (ii) de arbeidsbemiddelaar. De opleiding sluit aan bij de 'Body of Knowledge & Skills' (BoKS) zoals die door de HBO-Raad in juni 2008 is gedefinieerd voor de Bachelor of Business Administration. De opleiding heeft sinds 2009 een vernieuwde werkveldcommissie van negen leden die driemaal per jaar bijeenkomt. Door de werkveldcommissie is het landelijke beroepsprofiel en het Haagse opleidingsprofiel geaccordeerd. De eindkwalificaties van de opleiding Personeel en Arbeid in beide varianten sluiten aan bij wat vakgenoten en het werkveld eisen. Het aspect internationalisering zal het komend studiejaar in de programma's al zijn versterkt.

Door de verbinding te leggen tussen de Dublin descriptoren, de generieke kernkwalificaties en de leerlijnen die de bouwstenen vormen voor de programma's van de opleidingsvarianten maakt de opleiding zichtbaar dat het hbo-niveau in de doelstellingen tot uitdrukking komt. Het panel heeft deze indeling gezien en beoordeelt die als inzichtelijk en compleet.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Uit de door de opleiding overlegde literatuurlijsten blijkt dat de in de voltijdse en deeltijdse varianten gebruikte literatuur actueel en relevant is en betrekking heeft op alle onderdelen van het curriculum. De gebruikte literatuur wordt jaarlijks geactualiseerd. Richtlijnen bepalen dat deze niet ouder mag zijn dan vijf jaar en dat docenten met elkaar overleggen over de voor te schrijven literatuur. Behalve voor het vak 'zakelijk Engels' wordt geen Engelstalige literatuur gebruikt. In de voltijdse variant wordt casuïstiek gebruikt die direct is ontleend aan de beroepspraktijk. De deeltijdse studenten zijn vanaf de hoofdfase werkzaam in de human resources-praktijk en brengen hun ervaringen, vragen en probleemstellingen zelf in. Het panel heeft met instemming kennisgenomen van de constructie dat deeltijdse studenten een in zwaarte opklimmend functieniveau moeten bekleden om hun studie voort te kunnen zetten. De ontwikkeling van de beroepsvaardigheden is op adequate wijze verweven in het voltijdse en deeltijdse programma. De opleiding zal in de nabije toekomst de onderzoekslin in de programma's versterken.

De opleiding is vanaf september 2008 bezig het curriculum fundamenteel te herzien. Dit proces is ten tijde van de audit in volle gang. Het herziene curriculum geldt vanaf september 2010 voor de propedeuse en wordt in de jaren daarna uitgerold. Het panel heeft dit herziene programma kunnen bestuderen. Het heeft gezien dat het programma de doelstellingen,

Pagina 3 van 9 geformuleerd in competenties, als vertrekpunt heeft en dit heeft uitgewerkt in modules, waarin de leerdoelen, de werkvormen en de toetsvormen zijn vastgelegd. In het programma van zowel de voltijdse als deeltijdse variant is sprake van een opbouw in zwaarte, waarbij de competenties op het bachelorniveau op het moment van afstuderen toetsbaar worden bereikt. Voor deeltijdse studenten borgt het eisen van een adequaat functieniveau in de beroepspraktijk dat de student de beoogde competenties kan oefenen en uiteindelijk behalen. In de gesprekken die het panel met de studenten heeft gevoerd gaven deze aan dat zij de aansluiting van de theorie op de praktijk ervaren. Zij begrijpen de competenties waaraan zij werken en zijn positief over de mate waarin ze leren te analyseren en te kijken naar hun werkomgeving (deeltijdse studenten).

Het panel heeft de samenhang in de nieuw ontwikkelde programma's gezien en ziet dat deze doordacht en consequent is uitgewerkt. De opbouw is logisch. De deeltijdse variant is flexibel opgezet met samenhang binnen elke module. Zowel de voltijdse als de deeltijdse studenten vinden dat er een goede samenhang is tussen de programmaonderdelen. Zij zijn tevreden over de verhouding theorie-praktijk. Verder vinden zij dat de stageplekken en werkplekken goed aansluiten bij de opleiding.

De studielast van elk programmaonderdeel is aangegeven in de studiegids en studentenhandleiding en wordt na afloop van elk blok digitaal geëvalueerd. De studielast komt aan de orde in de gesprekken met de studieloopbaanbegeleider. Het panel ziet dat de opleiding de voltijdse studenten een adequaat opgebouwd programma aanbiedt dat spreiding kent in studielast en tentamens. Het aantal contacturen voor voltijdse studenten is met 15 uur per week voldoende om binding te hebben en te houden met de opleiding. De modulair opgezette deeltijdse variant biedt veel flexibiliteit. Het panel is onder de indruk van de parallelle opzet (het programma wordt elke week zowel op een weekday als twee avonden aangeboden), waardoor deeltijdse studenten kunnen uitwijken en studieoverdraging kunnen voorkomen.

Tot de opleiding worden toegelaten studenten met een vwo, havo of mbo-4 diploma. Er zijn geen eisen aan het vakkenpakket. Zij die ouder zijn dan 21 jaar en niet in het bezit zijn van een van de genoemde diploma's, kunnen toegelaten worden na een toelatingsonderzoek. De opleiding heeft een helder beeld van de omvang en kenmerken van de instroom. De uitval in het propedeusejaar is door een niet doordachte studiekeuze en door andere verwachtingen over de inhoud van de studie hoog: 25% stopt binnen een half jaar met de studie of switcht naar een andere opleiding. De opleiding is voornemens de voorlichting aan deze groep te verbeteren en intakegesprekken en proefstuderen in te voeren. Het panel beveelt de opleiding gezien de hoge uitval aan om al het mogelijke te doen om deze terug te brengen. De opleiding moet daarvoor, naast de door haar al genoemde, ook andere instrumenten inzetten. De instroom van de deeltijdse variant is aanmerkelijk vergroot sinds de flexibele opzet van het programma. De Haagse Hogeschool geeft bijzondere aandacht aan de mogelijkheid om studenten met een functiebeperking te kunnen laten studeren.

Uit het opleidingsprogramma van zowel de voltijdse als de deeltijdse variant blijkt dat de omvang van de beide varianten 240 studiepunten bedraagt. De opleiding voldoet hiermee in beide varianten aan de formele eis van 240 studiepunten.

Het didactisch concept van de voltijdse en deeltijdse varianten is afgeleid van een onderwijsvisie die op het niveau van De Haagse Hogeschool is geformuleerd. Uitgangspunten zijn talentontwikkeling, binding van de student aan het opleidingsinstituut en

Pagina 4 van 9 de beleving van de studie door de student. De opleiding had ten tijde van de audit het aanscherpen van de onderwijsvisie afgerond. Aanleiding hiervoor waren de bevindingen uit een interne audit dat de onderwijsvisie te beperkt zichtbaar was en het feit dat de studentenpopulatie verandert. In de nieuwe onderwijsvisie ligt de nadruk op: het aanbieden van een betekenisvolle context aan de student; afwisseling in werkvormen; meer regelmatig geven van positieve feedback; diversiteit aan toetsvormen. De studenten van zowel de voltijdse als de deeltijdse variant zijn tevreden over het didactisch concept en de gebruikte werkvormen. Deeltijdse studenten waarderen in het gesprek met het panel ook de informatie die zij krijgen over de werkvormen, het afstuderen en de toetsvormen.

De voltijdse en deeltijdse variant hanteren een variëteit aan toetsvormen en hebben dit schematisch vastgelegd in een overzicht voor het panel. De belangrijkste toetsvorm in de voltijdse variant is het schriftelijk tentamen; in de deeltijdse variant werkt men met individuele werkstukken, naast schriftelijke tentamens. De opleiding wil in de nabije toekomst formatiever gaan toetsen, zodat studenten zelf kunnen sturen op hun competentiedossier. Per september 2008 heeft de opleiding een nieuwe toetscommissie. Deze is belast met het ontwikkelen van toetsbeleid, het adviseren van docenten over toetsing en hen ondersteunen bij toetsontwikkeling, en het adviseren van de Examencommissie over toetskwesties. De kwaliteit van toetsen wordt geborgd doordat docenten samen toetsen ontwerpen en elkaar consulteren. Het panel ziet dat de voltijdse en deeltijdse variant een adequaat ontwikkeld toetsbeleid hebben. De toetscyclus en organisatie van toetsen is vastgelegd. Er is een variëteit aan toetsen en het werkveld wordt in adviserende zin betrokken bij beoordelingen. De opleiding is van start gegaan met het gebruik van portfolio's en POP's. De kwaliteitsborging van toetsen en beoordelen is geregeld.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Aan de voltijdse en de deeltijdse variant doceren tweeëntwintig docenten (twee fulltime, twintig parttime) en twaalf gastdocenten. Van de in dienst zijnde docenten hebben zes een nevenfunctie in het werkveld Personeel en Arbeid. Negen andere docenten zijn korter dan drie jaar in het beroepsdomein werkzaam geweest. Bij het aannamebeleid is kennis en ervaring in de beroepspraktijk een belangrijk selectie criterium. De studenten zijn te spreken over de actuele vakkennis van docenten en hun kennis van het beroepenveld.

Docenten melden aan het management dat de werkdruk hoog is. De opleiding zit met enkele vacatures die moeilijk vervulbaar blijken. Het panel ziet dat de Academie beschikt over een formatieplanningsinstrument. De docent-studentratio is met 1:27,9 aan de hoge kant. Het panel adviseert het Academiestudentmanagement om alert te zijn op de werkdruk, gezien de bezetting, de openstaande vacatures en het vele ontwikkelwerk dat moet worden gedaan.

Pagina 5 van 9 Het te voeren personeelbeleid is vastgelegd op hogeschoolniveau en vertaald naar de Academie en de opleiding. Streefcijfer is dat in 2013 90% van het onderwijsgevend personeel een mastertitel heeft en 6% is gepromoveerd. Van de opleiding Personeel en Arbeid hebben twee docenten een doctorstitel (9%), zijn elf docenten doctorandus (50%) en negen docenten bachelor (41%). In totaal hebben dus dertien personen (59%) de mastertitel, terwijl één docent daarvoor studeert. Via het aannemen van nieuw personeel en scholing van zittende docenten wil de opleiding het streefpercentage bereiken. Een eis die wordt gesteld bij het verkrijgen van een vaste aanstelling is het bezitten van de pedagogisch-didactische aantekening. Docenten doen voldoende aan bij- en nascholing en via de gesprekscyclus is dit aspect geborgd. Externe begeleiders en beoordelaars zijn van voldoende niveau. Studenten zijn tevreden over de kwaliteit van de docenten.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De Haagse Hogeschool is gehuisvest in een modern schoolgebouw met een hoog voorzieningenniveau. De opleiding beschikt over net voldoende lokalen, werkgroepsruimtes en spreekkamers. Er is een tekort aan beamers en beamerlokalen en door het snel toegenomen aantal studenten soms een gebrek aan leslokalen. Dit laatste geldt overigens voor de hele hogeschool. Roosters kunnen daardoor niet altijd optimaal zijn. De bibliotheek/mediatheek van de Haagse Hogeschool is erg goed geoutilleerd. De hogeschool beschikt over modern ingerichte studielandschappen. Het panel heeft een rondgang gemaakt door de mediatheek en beoordeelde haar als indrukwekkend. De ict-omgeving is goed ingericht en voldoet in ruime mate aan de eisen.

Iedere voltijdse student krijgt een studieloopbaanbegeleider toegewezen en elke deeltijdse student een studiecoach, zo mogelijk voor de gehele studietijd. Het panel ziet dat de studieloopbaanbegeleiding in de voltijdse variant opnieuw is opgezet en nog in opbouw is. De studieloopbaanbegeleiding heeft als doel het vergroten van studiesucces door te werken aan de ontwikkeling van studievaardigheden en studiehouding en het bevorderen van de motivatie. Het vernieuwde systeem is nog niet over de volle doorloop van het programma uitgerold. Het panel heeft, gezien de inspanningen die de opleiding zich getroost, het vertrouwen dat zij er in zal slagen de studieloopbaanbegeleiding in de hoofdphase op goede wijze vorm te geven. De studiecoaching voor de deeltijdse studenten is inmiddels adequaat ontwikkeld en is vooral gericht op vragen rond het plannen van de studie, naast privéleven en werk. De coaching bestaat uit individuele gesprekken. De deeltijdse studenten die het panel daarover sprak, zijn hierover tevreden. De studenten zijn over het algemeen tevreden over de informatievoorzieningen. De voltijdse studenten geven een lagere score aan de tijdigheid van de informatie over roosterwijzigingen en het bekendmaken van de studieresultaten. Studenten melden in het gesprek met het panel dat er inmiddels verbeteringen zijn opgetreden. Positief zijn de voltijdse studenten over de voorbereiding op en begeleiding tijdens de stages.

Pagina 6 van 9 De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De Academie heeft haar visie op kwaliteitszorg en het gehanteerde kwaliteitssysteem vastgelegd in het document 'Kwaliteitsbeleid', dat is geënt op het hogeschoolbrede kwaliteitszorgsysteem. In het jaarlijkse beleidsplan van de Academie worden doelen geformuleerd in termen van resultaatafspraken. De Academie maakt ook jaarlijks een overzicht van uit te voeren evaluaties in een evaluatieplan. Een onderdeel van de evaluatie is de benchmark. De opleiding en Academie vergelijken hun prestaties met de uitkomsten van landelijke onderzoeken. Het panel heeft gezien dat de opleiding periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. Het panel ziet een grote hoeveelheid evaluaties met daaraan verbonden acties. Om daar meer focus in aan te brengen zou de opleiding bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van het instrument 'Balanced Scorecard'.

Het panel heeft gezien dat de grote hoeveelheid evaluatiegegevens wordt verwerkt tot managementinformatie en dat op basis daarvan, na analyse, aantoonbare verbetermaatregelen zijn en worden genomen. De fundamentele vernieuwing van het onderwijsprogramma is daarvan een voorbeeld.

De opleiding besteedt veel aandacht aan het verkrijgen van informatie van de studenten over de uitvoering van het onderwijsprogramma. Het panel ziet dat de studenten weliswaar formeel betrokken zijn bij de medezeggenschap van de opleiding, maar dat dit niet echte betrokkenheid garandeert. Het panel beveelt de opleiding aan om meer aandacht te geven aan de informatieverstrekking vanuit de medezeggenschapsorganen naar de studenten. De opleiding heeft naar aanleiding van deze bevindingen het werk van de medezeggenschapsorganen beter zichtbaar gemaakt op intranet. De medewerkers en het werkveld zijn op adequate wijze betrokken bij het wel en wee van de opleiding. Het panel onderstreept het belang van het voornemen van de opleiding om een alumnus-enquête te ontwikkelen, zodat verdere interactie ontstaat met het werkveld.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De afstudeeropdracht voor de voltijdse en deeltijdse studenten is gelijk. In de voltijdse variant wordt de afstudeeropdracht door tweetallen uitgevoerd; in de deeltijdse variant door tweetallen of individuele studenten. De afstudeeropdracht leidt tot een onderzoeks- en adviesrapport. Bij het uitvoeren van opdrachten in tweetallen wordt op drie momenten individueel getoetst, (i) tijdens de presentatie van de methodische aanpak aan de

Pagina 7 van 9 opdrachtgever, (ii) tijdens het adviesgesprek met de opdrachtgever en (iii) tijdens het eindgesprek. Voor dit eindgesprek schrijft de student individueel een essay, waarin hij zijn visie op het werkterrein Personeel en Arbeid laat zien en een standpunt inneemt in een maatschappelijke kwestie. Voorafgaand aan de audit heeft het panel elf willekeurig gekozen recent geproduceerde eindscripties doorgelezen. Het beeld daaruit is dat er, met de nuances die in de beoordeling door de opleiding ook tot uitdrukking komt, sprake is van een acceptabel hbo-niveau qua analyse van een probleemstelling, aanpak en uitwerking van onderzoek, argumentatie en advisering. Enkele scripties steken met kop en schouders boven de rest uit. Het panel kon de beoordeling die de docenten geven aan de scripties geheel volgen. Het gebruik van de Nederlandse taal is soms onder de maat en de onderbouwing van de gekozen probleemstelling en uitwerking van gekwantificeerde onderzoeksmethoden kan soms beter. Het panel ziet dat de afsluitende toetsing goed is georganiseerd en dat daardoor is geborgd dat het bereiken van het eindniveau wordt getoetst.

Voor de opleiding Personeel en Arbeid worden voor de propedeuserendementen lagere streefcijfers gehanteerd dan het algemeen door de Haagse Hogeschool gehanteerde streefcijfers. Het panel begrijpt de lagere streefcijfers die de opleiding heeft afgesproken met het College van Bestuur. Het panel ziet dat de opleiding maatregelen onderneemt om het rendement te verhogen en ziet een stijgende lijn.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden Hobéon dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Pagina 8 van 9 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van De Haagse Hogeschool te Den Haag in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 10 mei 2011 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Personeel en Arbeid (240 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Den Haag) van De Haagse Hogeschool te Den Haag.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2012 en is van kracht tot en met 31 december 2017.

Den Haag, 21 juni 2011

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

b.a.

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

Guido Langouche
Vicevoorzitter NVAO

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V	V
	1.2 niveau bachelor	G	G
	1.3 oriëntatie hbo	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
2. Programma	2.1 eisen hbo	V	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V	V
	2.3 samenhang programma	V	V
	2.4 studielast	V	G
	2.5 instroom	V	V
	2.6 duur	voldaan	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V	V
	2.8 beoordeling en toetsing	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G	G
	3.2 kwantiteit personeel	V	V
	3.3 kwaliteit personeel	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V	V
	4.2 studiebegeleiding	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
Eindoordeel		Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende